

Fejezetek az Ember aki óvodás című kiadványunkból (7. rész)

AZ ÁRULKODÓS

Nemrég ment el, és már megint itt van! Vagy izgatottan, levegő után kapkodva, vagy nyávogós „mószeros” hangon - már jelenti is: Jutka néni, a Kovács csúnyát mondott..., meglökte..., spriccelt..., kinyújtotta a nyelvét..., nem engedi..., a Szabónak engedi..., meghúzta..., stb., stb., dől belőle a panasz megállíthatatlanul. „Istenem, állítsa le már valaki!” - mondanám, ha mondhatnám - de kényes vizeken lavírozunk vele szemben! Nem fojthatunk el minden panaszt, nem tekinthetünk minden jelentést árulkodásnak, hiszen néha kifejezetten örülnünk kell, hogy szól valaki, s olyan dolgokban is intézkedni tudunk, amit egyébként nem vettünk volna észre! Tehát, csak óvatosan - mégis minden óvónő nagyon gyorsan, pontosan ráérez arra, ki az aki öncélúan, mások bemártására jelenget!

Eleinte persze legjobb a „páros meghallgatás” stratégiáját alkalmazni: hallgattassék meg a másik fél is, s legyen igazság téve! De hamar rájövünk, hogy gyermekünk szemében csak egyféle igazság létezik: az ő igazsága - s ha nem adatik ez meg, akkor megsértődik.

Mivel a komoly érvek leperregnek róla, vele szemben nagyon eredményesen használható némi humor!

1. Eltúlzott rémület

Mikor, jelentéktelen panaszát előadta, kezünket összezsapjuk, szemünk elkerekedik, arcunk magán hordozza a rémület minden jegyét - színészi képességeink kiteljesednek! Szívünkhöz kapunk, s felemlegetjük az összes hivatalos szervet, aki e nagy bajban segíthetne! Nevezetesen: „mentők, tűzoltóság, rendőrség, katonaság,

miniszterelnöki hivatal!” - szoktam volt hadarva fohászkodni - „segítség!”, „gyerekek, hívjátok a Marika nénit, az Ildi nénit, a Panni nénit!” ... és lehet még folytatni egészen addig, míg a gyerek maga is csendben vihogni nem kezd, s ezzel meg is tört a varázs, már ő maga sem veszi komolyan az egészet.

2. Megoldási javaslat kérése

„Jó, ezt most elmondtad, mit szeretnél, mit tegyek?”

Általában nem mondja, amit igazán szeretne - hogy büntesd meg, szidd meg, húzz be neki egyet! - hát kezdődik a köntörfalazás, amire mi megfelelő értetlenséggel reagálhatunk. „Ezért jöttél ide? Ezt te is el tudod intézni!” S adjunk javaslatot: „Én azt mondanám, (vagy tenném) a helyedben...” (Pl.: „Nem akar játszani veled? Játssz mással!”, „Nem engednek oda? Ne ott játssz!”, stb.)

(Figyelem! Ha visszamegy a gyerekek közé, érdemes kicsit nyomon követni, mert nem ritkán - kielégületlen vágyai által hajtva - előadja, hogy az óvó néni azt üzenté: amit ő hallani szeretett volna! Ilyenkor érdemes utána szólni: „Tessék? Mit üzentem?” Két-három ilyen eset után már nem mer visszaélni a nevünkkel, bár még néhányszor hátra-hátra les, figyeljük-e, mit mond, de ha látja, hogy igen, leszokik erről a fogásról is!

3. Elutasítás

Ha egyéb eszközeink nem váltak be, alkalmazhatjuk az elutasításnak egy nagyon határozott, de mégis csak kifinomult formáját! Jön, mondja mi történt, s én meg szoktam kérdezni: „És téged kértek meg, hogy ezt jelentsd?” Ez olyan kérdés, amire nem lehet mit válaszolni! A gyerek eltátja a száját, elkerekedik a szeme, zavarba jön, s már megy is - látja, hogy nem vagyunk vevők az ő híreire!

Két dologra figyeljünk oda! Egyrészt arra, hogy a fenti eljárásokkal bagatellizált, gyakorlatilag elnyomott jelentgetés helyett neki is megmutassuk a helyes konfliktus megoldási utakat - mint az előző fejezetekben.

Másrészt érdemes nyomon követni, s kicsit figyelni, panaszai mögött nincs-e valós sérelem, amit mi nem vettünk észre? Megtörtént esetet mesélek el, hogy érthető legyen, mire gondolok! Zoli sokáig kívül rekedt a csoportból, erőszakossága, kötekedő hajlama, darabos mozgása (mindig mindent levert) miatt a gyerekek elkerülték, nem fogadták be. Sokáig dolgoztunk azon, hogy helye legyen a többiek között, ne legyen magányos. Hosszú idő után kezdtük úgy érezni, a dolog rendeződött, Zolit befogadták a többiek. Nincs ugyan állandó barátja, de mindig csatlakozik egy-egy játzó csoporthoz, s ott együtt játszanak vele. Igen ám de Zoli nem volt megelégedve. Állandóan jött panaszkodni ü ez sem jó, az sem jó, őt mindig bántják, nem akarnak vele játszani. Még haragudtam is rá: ennyi erőfeszítéssel integráltuk a többiek közé, neki meg semmi sem jó, így is mindig panaszodik! Nem törődhetünk mindig csak vele, más is van a csoportban! Igen ám, de annyira csak jött, csak jött, panaszkodott, meg egyéb riasztó jelek is voltak: ahol ő játszott, ott előbb-utóbb lökdösődés, dulakodás támadt. Leültem egy délelőtt, s elhatároztam, hogy most hosszasan rá fogok figyelni, végigkövetem a folyamatot, amíg zűr támad körülötte, megpróbálom kideríteni, mi az, ami még mindig nem stimmel. (Zoli állandó panaszkodásán kívül feltűnő volt, hogy mások viszont nem panaszkodnak rá, pedig mindig főszereplő a dulakodásban. Ennek mi lehet az oka?) Tehát leültem és egyre döbbenetebben figyeltem a mélyben zajló folyamatokat! A gyerekek felfogták, megértették, hogy mi óvónők azt szeretnénk, ha Zolit befogadnák, s igyekeztek is megfelelni ennek az elvárásnak

- ezért nem panaszkodtak!!! - de igazán nem szerettek együtt lenni vele, a régi problémák nem szűntek meg, csak csökkentek! Látszólag együtt játszottak vele, valójában azonban teljesen kirekesztették! S micsoda technikával! Azt láttam, hogy Zoli először egy olyan csoporttal akart játszani, akik pokrócokból „házat” építettek, s ott rendezkedtek be. Zoli be is csöngetett szabályosan, elfogadható módon: „Csing, csing, jöhetnek én is játszani?” A gyerekek mondták, hogy „Jó, gyere, te leszel az apuka - menj el dolgozni!” (Miközben tehát látszólag befogadták, a sátorba nem engedték be!) Zoli boldogan térült-fordult, kidolgozta magát, ment haza: „Csing, csing, megjöttem a dolgozóból!” „De jó” - mondták a gyerekek - „Vidd el a gyereket sétálni” (újabb elterelő hadművelet, miközben együtt játszanak, Zoli ügyesen el lett újra távolítva!) A gyereksétáltatás is megtörtént - de hát Zoli a sátorba akart bejutni! Tehát határozott apaként - visszatérve a sétából - betüremkedett a „házba”, s nem hagyta magát elküldeni. Lett volna még hely a sátorban, Zoli is bőven elfért volna, nem is akarták kilökdösni, mégis akkora mozgolódás lett hirtelen odabent, hogy véletlenül (??) összedőlt az egész, s már lehetett is ü jogosan! - panaszkodni: Zoli bejött, és már nem tudunk játszani! Zoli tehát ment tovább, belátta, hogy ide nem fér be. A következő állomás a babakonyha volt, ide is szabályosan becsöngetett, a gyerekek befogadták, aztán leültették az asztalhoz, hogy majd tálalnak neki, addig várjon. Mondanom sem kell, sűrögtek-forogtak mindenfelé, Zoli meg ült egy darabig türelmesen (egyedül) az asztalnál, várt, majd megelégette a dolgot, betüremkedett a többiek közé, hogy ő is segítsen a főzésben. Lett nagy felbolydulás, edények zörögtek, tányérok potyogtak, Zoli belátta, hogy ő nem fér ide! Magam is csodálkoztam, hogy még mindig nagy türelemmel ment tovább ü nem szóltam, csak figyeltem, de

azt gondoltam, én már dühöngének. Ő nem vezett össze senkivel, továbbállt. (Látható volt számára nem újdonság ez a helyzet, csak én csodálkozom!) A harmadik próbálkozás a szőnyegen építőkkal zajlott. Zoli megkérdezte, jöhet-e, mondták, hogy igen, szállítsa a dömperral a kockákat az építkezéshez. S már nem is csodálkoztam: alig játszottak egy páran a várépítésnél, de valahogy mindannyiuk popsija úgy állt, hogy Zoli véletlenül se kerülhessen a vár közelébe! (A legmegdöbbentőbb, hogy a gyerekek nem beszéltek össze ellene, sőt, igyekeztek megfelelni annak az elvárásnak, hogy együtt játszanak vele s mégis ez az ösztönös elhárító technika kiválóan működött mindannyiukban, sőt együttműködött!!! Elképesztő!) No persze tovább már Zoli sem bírta cérnával, itt kitört a háború, tényleg felborította mérgében a várat, jól összevesztek, én pedig döbbenet ülttem, szembesülve ezzel a mélyben lappangó, rejtett magányossággal!

Tehát: nagy pedagógiai odafigyelést, tapintatot igényel annak elbírálása, mit minősítünk árulkodásnak, s ítéletünket nem árt felülvizsgálni, kontrollálni folyamatosan!

A kiadvány további fejezeteit keresse weboldalunkon!